

ASSAIG

Eva Piquer, *No sóc obsessiva, no sóc obsessiva, no sóc obsessiva. Dèries, plaers i addiccions d'una lectora desacomplexada*. ARA LLIBRES. Barcelona, 2003.

Reunir en un volum una tria dels articles de premsa d'una secció és una pràctica que els periodistes utilitzen sovint. Tot i que algú pugui pensar que és una manera de cobrar els articles dues vegades, la veritat és que els guanys econòmics que produeixen aquesta mena d'edicions acostumen a ser simbòlics. El benefici el tenen els lectors que segueixen la trajectòria d'aquell articulista, de la secció concreta, i que poden tenir una selecció de textos en format llibre i no en format carpeta amb retalls que sempre acaben esgrogueïts. En aquest diari en tenim exemples des de fa molts anys: de Montserrat Roig a Paco Candel, passant per Agustí Pons, Jaume Sobrequés, Antoni Duran i Lleida... Recordo amb especial carinyo la tria d'entrevistes que va fer Marta Clos, reunides en el llibre *Parlen les dones* (Dèria, 2002), quan ella era l'encarregada cada dia de la setmana, si la sempre benvinguda publicitat no li donava festa de manera indirecta, de l'entrevista de la contraportada.

ELS RECALLS MÉS RECENTS

Hi ha casos molt recents d'aquesta mena de reculls: el crític d'art Xavier Barral, els opinadors Isabel-Clara Simó, Salvador Sostres, Teresa Pàmies, Oriol Nello i Fer (en aquest últim cas és gràfic i ret home-

EVA PIQUER HA PUBLICAT UNA TRIA DELS ARTICLES DE 'LA LECTORA DESACOMPLEXADA'

XAVIER CARRION

Llibre de cotó

LLUÍS LLORT

natge a Jordi Pujol). Vull destacar-ne tres que tenen origen en aquest suplement: el de Joan Solà, *Ensenyar la llengua* (Empúries), que va aparèixer fa uns mesos i que incloïa articles de la secció *Parlem-ne* amb què el mestre Solà, amb la seva erudició, intenta mantenir la nostra llengua desperta amb pessics; el de Pilar Parcerisas, *Art & Co* (Afers), una tria dels magnífics articles d'opinió sobre l'actualitat del món de l'art; i el d'Eva Piquer.

No sóc obsessiva reuneix un total de 52 articles de la secció *La lectora desacomplexada* (si bé n'hi ha alguns d'inèdits) que han estat reescrits per a l'ocasió. Piquer s'ha basat en dos conceptes per fer la tria d'entre els més de 500 articles que ha publicat en els últims 10 anys en aquesta secció: d'una banda hi ha textos relacionats amb l'univers literari i de l'altra alguns dels que mostren "dèries, plaers i addiccions" de la vida quotidiana. Els articles relacionats

amb els temes dones, maternitat, fills i feminisme no apareixen en aquest recull perquè tenen prou entitat i gruix per formar-ne un de temàtic.

No sóc obsessiva és un llibre que permet ser llegit del principi al final, del final al principi o a tastos aleatoris. El més fàcil, però, és que si llegim un dels articles triats a l'atzar després llegim el següent i el següent del següent i, així, fins que un motiu extern ens obligui a deixar la

lectura. Per què passa això? Perquè l'estil és directe i clar, net, no busca recargolaments estilístics ni una exposició d'idees superposades que, al final, ens abandonen en el mateix punt de partida. A banda de la identificació que podem sentir amb algunes o moltes de les obsessions de la Lectora, la clau de l'amenitat d'aquests articles està en la diversitat de temes que oberlament o subtilment ens ofereix i, també, en una de les dèries de la Lectora: el col·leccionisme de frases, cites, aforismes i anècdotes i, també, de llistats amb percentatges de dades com ara que el 5% dels nord-americans no es fan mai el llit, que per si sol no té gaire atractiu, però que sumat als altres 70 percentatges del mateix article resulta divertit, entretingut i ens condueix sense escapatòria a fer estadístiques similars amb nosaltres de protagonistes.

CONSELLS I CONSELLS

Estic lluitant contra la temptació de fer un llistat dels llistats del llibre, com ara dels centenars d'autors que hi treuen el nas i ens deixen un petó del seu saber. Piquer reuneix moltíssims consells sobre llegir i sobre escriure, i això que alguns opinen com Simenon: "Escriure no és una professió, sinó una vocació d'infelicitat". Una infelicitat que aquest llibre sobre llibres, aquesta obsessió sobre obsessions no us provocarà. Als fans, als molts fans de la Lectora no us cal més informació; als que encara no ho sou, utilitzeu la tàctica que ella mateixa recomana posar en pràctica a les llibreries: entreu-hi, busqueu-lo, fullegeu-lo... i passeu per caixa. És un llibre de cotó, perquè el cotó no enganya.

Sense Almodóvar, al segle XIV ja parlaven amb ella

ANTÒNIA CARRÉ

NARRATIVA

Tres contes meravellosos del segle XIV. Edició i comentaris de Lola Badia. QUADERNS CREMA. Barcelona, 2003.

Al'Edat Mitjana circulava una metàfora que volia manifestar de manera tangible la importància que tenia la literatura per a l'enriquiment de l'esperit: una obra podia proporcionar aliments a qui l'escoltava o la llegia, deien, i cadascú en podia agafar allò que li agradés més segons la finesa del seu paladar. I és que la poesia és "el cibo del alma", per dir-ho amb les mateixes paraules que va fer servir Don

Iñigo López de Mendoza, més conegut com Marquès de Santillana.

Aquest volum impecablement publicat per Quaderns Crema, amb un acolorit ocell medieval a la portada que sembla que en qualsevol moment es posarà a parlar, fa bona la metàfora antiga. Lola Badia ens ofereix traduïts al català modern tres contes deliciosos que van ser escrits en occità al segle XIV, i els posa així a punt per ser consumits pel públic que avui en dia s'encanta encara amb la narració de belles històries. La primera és *La Faula*, del cavaller mallorquí Guillem Torroella, que explica en primera persona la seva aventura d'escuder que dialoga amb el rei Artús, el de la Taula Rodona, que viu entotsolat en una illa i es mira el

món reflectit a la fulla de la seva espasa. La segona és *Salut d'amor*, una pulcra i ordenada carta escrita per un enamorat que utilitza arguments tendenciosos i exemples ben triats per convèncer la dama que estima de l'obligació que té de correspondre'l. I l'última, que es titula *Frare-de-Goig i Sor-de-Plaer*, és la versió més antiga coneguda del conte de *La bella dorment*, amb apassionament de l'enamorat i violació inclosa. L'acte es produeix després d'un monòleg exaltat del jove, és narrat amb rapidesa ("Després de satisfer el seu ardent desig amb el plaer més viu del món...") i té efectes contundents: Sor-de-Plaer infanta un fill preciós i recupera la vida poc després.

Si el cos i la ment ens demanen una digestió més lenta,

la introducció (que inclou una bibliografia força exhaustiva) ens proporciona dades interpretatives que ens permeten situar cada un d'aquests contes en el context cultural de la noblesa del segle XIV, que era el públic a qui els tres autors es dirigien, un públic que apreciava els valors morals de la cavalleria i l'amor cortès.

EXPLICAR AMB DIDACTISME

Lola Badia explica amb didacticisme les característiques particulars de cada un i les que tenen en comú, com el concepte de literatura i de faula o el món meravellos, que inclou jardins paradisiacs, belles fades o animals guia. Així, hi ha jardins aptes per a les escenes amoroses com els de *Salut d'amor*, amb fonts i lleopards esculpits en marbre; fades com Morgana, la germana del rei Artús, que apareix a *La Faula* sense desplegar les seves arts de seducció; i balenes, serps i un ocell que parla amb intel·ligència, com el gaig del *Frare-de-Goig i Sor-de-Plaer*, que és el responsable de la felicitat final i matrimonial dels dos protagonistes, ja desperts.

Si el nostre apetit no s'ha saciat encara, la lectura dels comentaris del final afegeix

una dosi d'erudició que no embafa. Lola Badia ha seccionat els contes amb encert i amplifica en cada fragment aquells aspectes culturals més rellevants que identifiquen motius i personatges o connecten les històries amb la tradició romànica. Aquest apartat es complementa amb un útil índex de noms propis i un breu glossari que ens permeten assabentar-nos d'una tacada de qui eren, per exemple, Perceval i Floris i Blancaflor i de quin temps assenyalen exactament l'hora prima, la tèrcia, la sexta i la nona.

Ja era hora que una editorial de casa nostra es decidís a publicar textos antics en una llengua i un format assequibles al públic no especialista! La divulgació de la literatura medieval, que en anglès, francès, castellà i italià ja fa molts anys que existeix com una cosa natural, ha de ser benvinguda, sempre que hi hagi rigor intel·lectual al darrere, com és el cas d'aquest volum i d'algun altre que ja ha publicat Quaderns Crema amagat en la col·lecció *Mínima Minor*. Llegeixin aquests tres contes, de debò. Els prometo un àpat deliciós.